

Č. j.: MPSV-2023/102396

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – detailní metodika výpočtu ukazatele průměrné doby pobírání starobního důchodu v porovnání s průměrným věkem dožití.

Dotaz ze dne 10. 5. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) obdrželo dne 10. 5. 2023 Vaši žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v níž se dotazujete na detailní metodiku výpočtu ukazatele průměrné doby pobírání starobního důchodu v porovnání s průměrným věkem dožití.

MPSV jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 zákona Vám po posouzení žádosti poskytuje požadované informace.

Dovolte mi odpovědět na toto Vaše podání, které navazuje na Váš dřívější dotaz ze dne 2. 5. 2023 a ve kterém se dotazujete detailní metodiku výpočtu ukazatele průměrné doby pobírání starobního důchodu v porovnání s průměrným věkem dožití.

Průměrná doba pobírání řádného starobního důchodu je spočtena na základě informací o přiznání důchodu a zániku důchodu z důvodu úmrtí příjemce.

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) přijímá z matričních úřadů informaci o úmrtí příjemců starobních důchodů, jejíž součástí je datum úmrtí. Důvody pro předávání informace jsou provozní, tj. potřeba ukončit výplatu důchodu, avšak jsou užívány i pro statistické účely. U každého důchodu je ČSSZ známo i datum přiznání důchodu.

Ukazatel doby strávené důchodu je pak spočten tak, že u všech zemřelých příjemců důchodů je z data úmrtí a data přiznání důchodu dopočtena doba pobírání každého individuálního důchodu a z těchto údajů je pak vypočten průměr za referenční období. Referenčním obdobím je kalendářní rok a do výpočtu tak vstupují údaje za všechny příjemce důchodů, kteří v průběhu kalendářního roku zemřeli.

Výpočet střední délky dožití je prováděn Českým statistickým úřadem (dále jen „ČSÚ“) s použitím přiložené metodiky:

https://www.czso.cz/documents/10180/85591762/metodika_ut_akt2020.pdf/96681886-68bc-420e-b2de-69b9fe6e7b80?version=1.1

Pro zodpovězení Vašeho dotazu je klíčová položka „Střední délka života“ na straně 2 metodiky, která udává, že: *„Střední délka života neboli naděje dožití (ex) udává průměrný počet let, který prožije právě x-letá osoba při zachování úmrtnostních poměrů daného období. Jedná se o syntetický ukazatel, který odráží úmrtnostní poměry ve všech věkových skupinách“*. Naděje dožití při narození, tj. ve věku nula let, se tedy liší od naděje dožití ve vyšším věku, např. ve věku 60 let, protože část osob zemře ve věku nižším než 60 let a právě tito zemřelí ovlivňují hodnotu naděje dožití při narození, ale již neovlivňují naději dožití v 60 letech.